

ОРГАНІЗАЦІЙНО-МЕТОДИЧНА МОДЕЛЬ ПІДГОТОВКИ МАЙБУТНЬОГО ВИХОВАТЕЛЯ ДО ТВОРЧОГО РОЗВИТКУ ДІТЕЙ СТАРШОГО ДОШКІЛЬНОГО ВІКУ ЗАСОБАМИ КАЗКИ

6. Educational space. Available at: <http://education-ua.org/osvitniy-prostir.php>. [in Ukrainian].

7. Yarmachenko, M.D. (2001). Pedagogichnyi slovnyk [Pedagogical dictionary]. Kyiv. [in Ukrainian].

8. Fitsula, M.M. (2006). Pedagogika vyshchoi shkoly: navchalnyi posibnyk [Higher school pedagogy: study guide]. Kyiv. [in Ukrainian].

9. Tsymbalaru, A.D. (2023). Komponentno-strukturnyi analiz poniattia "osvitnii prostir" [Component-structural analysis of the concept of "educational space"]. Available at: http://www.rusnauka.com/20_PRNiT_2007/Pedagogica/23997.doc.htm. [in Ukrainian].

10. Tsymbalaru, A.D. Osvitnii prostir: сутність, структура і механізми створення [Educational space: essence, structure and mechanisms of creation]. Available at: http://irbis-nbuv.gov.ua/cgi-bin/irbis_nbuv/cgiirbis_64.exe?I21DBN=LINK&P21DBN=UJRN&Z21ID=&S21REF=10&S21CNR=20&S21STN=1&S21FMT=ASP_meta&C21COM=S&2_S21P03=FLA=&2_S21STR=ukrpj_2016_1_7 (Accessed 17 June 2023). [in Ukrainian].

Стаття надійшла до редакції 07.08.2023

УДК 371.016:[784.9+78.036.9]

DOI: <https://doi.org/10.24919/2308-4634.2023.286185>

Тетяна Шупик, аспірантка кафедри педагогіки
Сумського державного педагогічного університету імені А.С.Макаренка
Ольга Лобова, доктор педагогічних наук, професор,
професор кафедри дошкільної і початкової освіти
Сумського державного педагогічного університету імені А.С.Макаренка

ОРГАНІЗАЦІЙНО-МЕТОДИЧНА МОДЕЛЬ ПІДГОТОВКИ МАЙБУТНЬОГО ВИХОВАТЕЛЯ ДО ТВОРЧОГО РОЗВИТКУ ДІТЕЙ СТАРШОГО ДОШКІЛЬНОГО ВІКУ ЗАСОБАМИ КАЗКИ

У статті охарактеризовано загальну характеристику, цільовий і методологічний блоки організаційно-методичної моделі підготовки майбутнього вихователя бакалаврського рівня до творчого розвитку дітей старшого дошкільного віку засобами казки. Творчий розвиток майбутнього вихователя – це складна система, з якої складається її розвиток, удосконалення. Творчий розвиток вихователя ґрунтується на засадах когнітивного, науково-творчого, мотиваційного підходів. Враховуються принципи творчого розвитку загальнодидактичні та спеціальні для забезпечення підготовки майбутнього вихователя у навчально-ігровому процесі закладу освіти. На основі цих особливостей розроблена організаційно-методична модель підготовки майбутнього вихователя бакалаврського рівня до творчого розвитку дітей старшого дошкільного віку засобами казки, яка містить цільовий, методологічний, змістово-методичний і результативний блоки. Запровадження цієї моделі передбачає застосування технологій творчого розвитку, які спрямовані на виявлення вмінь, знань та навичок майбутнього вихователя. Застосування цієї моделі на всіх етапах навчання студентів сприяє поступовому зростанню творчого розвитку та самостійної роботи в майбутньому дошкільному закладі.

Ключові слова: організаційно-методична модель; підготовка майбутнього вихователя; творчий розвиток; старші дошкільники; казка.

Літ. 6.

Tetiana Shupyk, Postgraduate Student of the Pedagogics Department,
Sumy Anton Makarenko State Pedagogical University
Olga Lobova, Doctor of Sciences (Pedagogy), Professor,
Professor of the Preschool and Elementary Education Department,
Sumy Anton Makarenko State Pedagogical University

ORGANIZATIONAL AND METHODOLOGICAL MODEL OF THE TRAINING OF THE FUTURE EDUCATOR FOR THE CREATIVE DEVELOPMENT OF CHILDREN OF OLDER PRESCHOOL AGE THROUGH FAIRY TALE

The article describes the organisational and methodological model of training future educators for the creative development of senior preschool children using fairy tales.

Using the methods of analysis of scientific works and pedagogical experience, generalisation and theoretical modelling, the main structural components of the model are briefly presented – target, methodological, content and methodological and resultant.

The goal and tasks of preparing students for the creative development of children are outlined within the target block, based on the provisions of modern state regulations and programmes. The methodological block substantiates the scientific approaches and principles of organising this process in higher pedagogical education institutions.

The content and methodological block includes stages, forms and methods of preparing a future educator for the creative development of children through fairy tales. Its core is the pedagogical conditions for organising this process: 1) actualisation

of positive attitudes and motivational orientation of students towards creative development of senior preschool children by means of fairy tales; 2) enrichment of content and organisational and methodological support for the preparation of future bachelor's level educators for creative development of senior preschool children by means of fairy tales; 3) intensification of practical and creative activity, dialogue communication, interactive interaction in the subsystems "teacher-student-preschooler" in the process of preparing a future educator for the creative development of children through fairy tales.

The result block defines the result, which is the formation of future educators' readiness for the creative development of senior preschoolers through fairy tales.

Prospects for further research are seen in the disclosure of pedagogical conditions and methods of training future bachelor's level educators for the creative development of senior preschool children through fairy tales.

Keywords: *organisational and methodological model; training of future educator; creative development; senior preschool children; fairy tale.*

Постановка проблеми. Однією з провідних проблем вищої педагогічної освіти в Україні є професійна підготовка майбутніх вихователів до розв'язання соціально значущих завдань освітньої галузі, зокрема формування їх готовності до розвитку творчого потенціалу дітей у закладі дошкільної освіти. На цьому наголошено в Законі України "Про вищу освіту" (2014), де творчість розглядається як принцип упровадження інноваційної педагогічної діяльності, критерій якості підготовки фахівця. Важливість творчого розвитку дітей як одного з провідних завдань загальної освіти підкреслено також у чинних державних документах нашої країни (Національна доктрина розвитку освіти України у XXI ст., Закон України "Про дошкільну освіту", Базовий компонент дошкільної освіти (Державний стандарт дошкільної освіти) нової редакції (2021), концепція "Нова українська школа" тощо).

У контексті творчого розвитку дітей старшого дошкільного віку особливої значущості набуває використання казки як ефективного засобу, що сприяє розвитку уяви, фантазії, логічного та евристичного мислення тощо. Розв'язання проблеми творчого розвитку дітей засобами казки вимагає пошуку нових шляхів і ресурсів, педагогічних умов, форм і методів підготовки майбутнього вихователя закладу дошкільної освіти як високопрофесійної, компетентної, креативної особистості.

Зазначені положення зумовили проблематику нашого дослідження, що спрямоване на розроблення організаційно-методичної моделі підготовки майбутнього вихователя бакалаврського рівня до творчого розвитку дітей старшого дошкільного віку засобами казки.

Аналіз досліджень. У психолого-педагогічній літературі процес підготовки вихователя до творчого розвитку дітей трактують вельми різноманітно: як розвиток педагогічної креативності (В. Лісовська), творчих здібностей до прогнозування, імпровізації, інноваційності (І. Каневська, С. Левчук), ціннісних орієнтацій на творчість (Н. Нестерова, В. Свердлова), педагогічного мислення і соціальної активності (В. Сагарда), як формування творчого потенціалу особистості педагога (Н. Кичук), підготовку до науково-дослідної роботи (І. Гуткіна, І. Івановська), ви-

ділення творчих можливостей кожного компоненту професійної діяльності (М. Ломонова) тощо.

У наукових працях досліджено питання творчості педагога як фахівця, що створює умови для розвитку творчих здібностей своїх вихованців (С. Сисоєва [4] та ін.); студійовано зв'язки між професіоналізмом педагогів і підвищенням професійної майстерності (І. Зязюн [1] та ін.); розкрито психологічні аспекти становлення творчої особистості (В. Рибалка, В. Моляко [2; 3]; висвітлено різні аспекти фахового становлення майбутніх вихователів (Г. Беленька, А. Богущ, Н. Гавриш, Н. Лисенко та ін.); шляхи та засоби оптимізації, підвищення ефективності й якості підготовки майбутніх педагогів (Г. Абросимова, І. Волков, Т. Гуцан, Л. Кадченко, В. Мороз, Р. Пріма, С. Смирнов, Л. Хомич та ін.), формування їхньої готовності до творчої діяльності (Т. Танько, Г. Тимофеева та ін.) та розвитку творчого потенціалу в процесі фахової підготовки (Л. Яренчук). Проблему використання літературних творів, зокрема казки, у розвитку дітей дошкільного віку висвітлили у своїх працях Н. Погосова, Д. Соколов та ін.

Водночас питання цілеспрямованої, систематизованої підготовки майбутнього вихователя до творчого розвитку старших дошкільників засобами казки не знайшли достатнього розкриття у наукових дослідженнях, що й визначило спрямованість нашої наукової розвідки.

Мета статті – схарактеризувати організаційно-методичну модель підготовки майбутнього вихователя бакалаврського рівня до творчого розвитку дітей старшого дошкільного віку засобами казки.

Методи дослідження: аналіз наукових праць і педагогічного досвіду, узагальнення, теоретичне моделювання.

Виклад основного матеріалу. Підготовка майбутнього вихователя до творчого розвитку дітей старшого дошкільного віку засобами казки розглядається нами як спеціально організований, міждисциплінарний процес формування системи настанов, знань, умінь і навичок, що необхідні майбутньому фахівцеві для ефективного становлення креативності дітей шляхом їх залучення до казкотворення та інших методів опрацювання жанру казки.

Казкотворення є інтерактивним методом для творчого розвитку дітей дошкільного віку та дітей з

особливими освітніми потребами в інклюзивних групах. Виконання творчих ігрових завдань, побудованих на основі казки, допомагає дітям з ООП засвоювати навички комунікативного розвитку.

Доцільно зазначити, що підготовка майбутнього вихователя до творчого розвитку дітей засобами казки є досить складним і тривалим процесом, який потребує певного структурування й унаочнення. З цією метою ми використали метод теоретичного моделювання та розробили організаційно-методичну модель означеного процесу. Зазначимо, що в контексті нашого дослідження *організаційно-методична модель* трактується як систематизований опис взаємопов'язаних організаційних і методичних елементів, що уможливають розв'язання проблеми підготовки майбутнього вихователя до творчого розвитку дітей старшого дошкільного віку засобами казки для професійної реалізації у майбутньому робочому просторі.

Розроблена нами організаційно-методична модель містить цільовий, методологічний, змістово-методичний і результативний блоки, які визначають мету і завдання, наукові підходи і принципи, етапи, форми і методи підготовки майбутнього вихователя бакалаврського рівня до творчого розвитку дітей старшого дошкільного віку засобами казки, а також передбачають перевірку результативності означеного процесу.

Цільовий блок окреслює мету та завдання підготовки майбутнього вихователя до творчого розвитку дітей старшого дошкільного віку засобами казки, підґрунтям яких стали положення сучасних державних нормативних документів і програм, які спрямовують педагогічний процес у площину творчого розвитку особистості.

Зокрема, в Законі України "Про вищу освіту" творчість розглядається як принцип упровадження інноваційної педагогічної діяльності, а однією з провідних проблем вищої педагогічної освіти в Україні визначено формування готовності майбутніх вихователів до розвитку творчого потенціалу дітей у закладі дошкільної освіти. Безпосереднім нормативним орієнтиром організаційно-методичної моделі стала освітньо-професійна програма "Дошкільна освіта" першого (бакалаврського) рівня вищої освіти за спеціальністю 012 Дошкільна освіта галузі знань 01 Освіта / Педагогіка, розроблена в 2020 р. на кафедрі дошкільної і початкової освіти Сумського державного педагогічного університету імені А.С.Макаренка.

Згідно з положеннями зазначених нормативних документів, метою запропонованої організаційно-методичної моделі визначено формування готовності майбутнього вихователя бакалаврського рівня до творчого розвитку дітей старшого дошкільного віку засобами казки. Відповідно, завдання передбачають комплексне формування визначених нами

структурних компонентів готовності майбутнього вихователя до творчого розвитку дітей старшого дошкільного віку засобами казки, зокрема формування:

1) мотиваційно-ціннісного компонента, що передбачає усвідомлення студентами значення творчого розвитку дитини як суспільно та особистісно вартісного феномену; розвиток вмотивованості й позитивно-активного ставлення майбутніх вихователів до творчого розвитку дітей засобами казки;

2) когнітивного компонента, що характеризується опануванням студентами систематизованих знань з педагогіки, психології, дошкільної дидактики, дитячої літератури щодо творчого розвитку дітей засобами казки; набуттям методичної компетентності щодо форм, методів, умов творчого розвитку дітей засобами казки;

3) діяльнісно-творчого компонента, що передбачає практичне оволодіння майбутніми вихователями провідними формами, методами, умовами творчого розвитку дітей старшого дошкільного віку засобами казки; спроможність до творчої реалізації опанованих методичних основ творчого розвитку дітей в практичній діяльності (під час лабораторних і практичних занять, а також педагогічної практики).

Зазначимо, що розроблена модель передбачає переважно послідовне розв'язання зазначених завдань, проте вдосконалення компонентів готовності майбутнього вихователя до творчого розвитку дітей старшого дошкільного віку засобами казки відбувається протягом усього періоду навчання. Наприклад, при формуванні мотиваційно-ціннісного компонента, основи розуміння студентами важливості творчого розвитку, їх вмотивованості й позитивно-активного ставлення до творчого розвитку дітей засобами казки розпочинається з першого року навчання, поглиблюючись під час наступних років освітнього процесу.

Методологічний блок організаційно-методичної моделі окреслює наукові підходи та принципи підготовки майбутнього вихователя до творчого розвитку дітей старшого дошкільного віку засобами казки, що забезпечують спрямування зазначеного процесу в закладах вищої педагогічної освіти й захоочення студентів до вдосконалення креативності.

На наш погляд, найвідповіднішими поставленій меті є системно-структурний, особистісно-розвивальний, діяльнісний, компетентнісний і культурологічний наукові підходи, що сприятимуть комплексному формуванню мотиваційно-ціннісного, когнітивного й діяльнісно-творчого компонентів підготовки майбутніх вихователів до творчого розвитку дітей засобами казки та подальшого розвитку студентів у творчій діяльності.

Відповідно до вищезазначеного, ми виокремили дві категорії принципів підготовки майбутнього вихователя до творчого розвитку дітей старшого дошкільного віку засобами казки:

ОРГАНІЗАЦІЙНО-МЕТОДИЧНА МОДЕЛЬ ПІДГОТОВКИ МАЙБУТНЬОГО ВИХОВАТЕЛЯ ДО ТВОРЧОГО РОЗВИТКУ ДІТЕЙ СТАРШОГО ДОШКІЛЬНОГО ВІКУ ЗАСОБАМИ КАЗКИ

1) *загальнодидактичні* – принципи систематичності і послідовності, розвивального навчання, культуровідповідності та зв'язку теорії з практикою;

2) *спеціальні* – принципи комплексного формування усіх компонентів готовності, інтегративного характеру змісту підготовки, домінування творчої діяльності студентів у процесі їх підготовки до творчого розвитку дітей тощо.

Змістово-методичний блок організаційно-методичної моделі містить у своєму складі педагогічні умови, етапи, форми та методи підготовки майбутнього вихователя до творчого розвитку дітей старшого дошкільного віку засобами казки.

У нашому розумінні педагогічні умови, що сприяють підготовці майбутнього вихователя до творчого розвитку дітей старшого дошкільного віку засобами казки, – це сукупність факторів, за яких педагогічний процес формування готовності студента до творчого розвитку дітей засобами казки відбувається найбільш цілісно й ефективно, забезпечуючи комплексне формування відповідної мотивації, знань та умінь майбутніх вихователів.

Розробляючи педагогічні умови підготовки студентів, ми зважали на важливість урахування зовнішніх і внутрішніх факторів організації освітнього процесу. До зовнішніх факторів віднесли створення сприятливої атмосфери, спрямованість освітнього процесу на відповідну творчу діяльність, застосування різнобічних і багатогранних творчих завдань тощо. До внутрішніх – особисті чинники, такі як рівень креативності студентів, їх наукового і життєвого досвіду, творчого мислення тощо.

Відповідно до зазначених положень, було виділено такі педагогічні умови підготовки майбутнього вихователя до творчого розвитку дітей старшого дошкільного віку засобами казки:

1) актуалізація позитивної настанови й мотиваційної спрямованості студентів щодо творчого розвитку дітей старшого дошкільного віку засобами казки;

2) збагачення змістового й організаційно-методичного забезпечення підготовки майбутнього вихователя бакалаврського рівня до творчого розвитку дітей старшого дошкільного віку засобами казки;

3) активізація практично-творчої діяльності, діалогічного спілкування, інтерактивної взаємодії у підсистемах “викладач – студент – дошкільник” у процесі підготовки майбутнього вихователя до творчого розвитку дітей засобами казки.

Для реалізації розкритих вище педагогічних умов ми виокремили основні *етапи підготовки* майбутнього вихователя до творчого розвитку дітей старшого дошкільного віку засобами казки в закладі вищої освіти:

1) мотиваційно-теоретичний – I курс (формування позитивної мотивації щодо творчого розвитку дітей засобами казки; опанування відповідних знань

з дошкільної педагогіки, психології, дитячої літератури щодо);

2) навчально-практичний – II–III курси (опанування форм, методів, прийомів, педагогічних умов творчого розвитку дітей засобами казки під час вивчення психолого-педагогічних та методичних дисциплін);

3) діяльнісно-творчий – IV курс (практична реалізація здобутих знань, умінь і навичок на практичних, лабораторних заняттях методичного спрямування та під час педагогічної практики).

Як бачимо, етапи підготовки майбутнього вихователя до творчого розвитку дітей старшого дошкільного віку засобами казки розподілені за навчальними роками, починаючи від першого й до моменту випуску із закладу вищої освіти. На першому етапі виявляємо та підвищуємо рівень мотивації студентів до творчого розвитку дітей, а також до власного творчого самовдосконалення у професійній сфері, розуміння їх важливості для професійної діяльності. Майбутні вихователі усвідомлюють потребу в постійному розвитку та вдосконаленню своїх творчих і професійних якостей. Погоджуємося з думкою Л. Романишиної, що акмеологічний підхід в освітньому процесі закладів вищої освіти дає змогу майбутнім вихователям ЗДО досягнути як особистісного, так і професійного зростання, примножує можливість ефективної професійної самореалізації. Отже, основними “китами” на першому етапі є мотивація, потреба і ціль. На навчально-практичному етапі студенти засвоюють теоретичні та методичні основи (педагогічні умови, етапи, форми і методи) творчого розвитку дітей старшого дошкільного віку засобами казки; у них відбувається усвідомлення, аналіз та систематизація знань, умінь і навичок, отриманих під час навчального процесу й індивідуальної роботи. На третьому етапі студенти мають можливість вільно проявляти творчу особистість, розв'язувати творчо-педагогічні завдання з творчого розвитку дітей старшого дошкільного віку засобами казки під час практичних занять і педагогічної практики. На цьому етапі важливим є ступінь виявлення таких професійно-творчих якостей, як самостійність, ініціативність, імпровізація, фантазування, а також пошук шляхів оригінальних розв'язків поставлених завдань.

Усі зазначені етапи передбачають застосування різноманітних форм підготовки майбутнього вихователя до творчого розвитку дітей старшого дошкільного віку засобами казки, до яких належать:

– *аудиторні* (лекції, практичні та лабораторні заняття);

– *позааудиторні* (самостійна робота, практика в ЗДО), під час яких студенти самостійно засвоюють і практично опрацьовують навчальний матеріал.

У межах вищевказаних форм ми пропонуємо по-слуговуватися різноманітними методами: загально-

дидактичними (евристичні, проблемні, дискусійні, ігрові, “мозковий штурм”, моделювання навчальної діяльності, мікрвикладання тощо) та спеціальними методи підготовки студентів до творчого розвитку дітей дошкільного віку засобами казки (моделювання евристичних бесід з дошкільниками за змістом казок; придумування завдань на розвиток уяви, творчих літературних, музичних, художніх здібностей дітей; створення студентами власних казок тощо).

Останній, *результативний блок* моделі окреслює результат, яким є сформованість готовності майбутніх вихователів бакалаврського рівня до творчого розвитку старших дошкільників засобами казки. Ми визначили високий, середній і низький рівні сформованості зазначеної якості, а також критерії, що корелюють з її структурними компонентами:

- 1) мотиваційно-ціннісний (усвідомлення важливості творчого розвитку старших дошкільників засобами казки, наявність відповідних мотивів);
- 2) когнітивний (наявність знань щодо творчого розвитку старших дошкільників засобами казки);
- 3) діяльно-творчий (наявність умінь і навичок творчого розвитку старших дошкільників засобами казки).

Висновки. Отже, в статті теоретично обґрунтовано модель підготовки майбутніх вихователів до творчого розвитку старших дошкільників засобами казки, що реалізується протягом всього навчання у системі бакалаврату.

Завдяки методам аналізу наукових праць і педагогічного досвіду, узагальнення та теоретичного моделювання стисло представлено основні структурні компоненти моделі – цільовий, методологічний, змістово-методичний і результативний блоки.

Цільовий блок окреслює мету й завдання підготовки майбутнього вихователя до творчого розвитку дітей старшого дошкільного віку засобами казки, підґрунтям яких стали положення сучасних державних нормативних документів і програм. Методологічний – обґрунтовує наукові підходи та принципи організації означеного процесу, що забезпечують його спрямування в закладах вищої педагогічної освіти й заохочення студентів до вдосконалення власної креативності. *Змістово-методичний блок* об’єднує у своєму складі педагогічні умови, етапи, форми та методи підготовки майбутнього вихователя до творчого розвитку дітей старшого дошкільного віку засобами казки. *Результативний блок* моделі окреслює результат, яким є сформованість готовності майбутніх вихователів бакалаврського рівня до творчого розвитку старших дошкільників засобами казки.

Застосування моделі на всіх етапах навчання сприяє поступовому зростанню творчого потенціалу студентів як майбутніх вихователів закладу дошкільної освіти.

Перспективи подальших досліджень вбачаємо у розкритті педагогічних умов і методів підготовки майбутнього вихователя бакалаврського рівня до творчого розвитку дітей старшого дошкільного віку засобами казки.

ЛІТЕРАТУРА

1. Білавич Г., Пантюк Т., Крайник У., Петруняк М. Інтерактивні засоби навчання як чинник комунікативного розвитку дітей дошкільного віку з особливими освітніми потребами. *Молодь і ринок*. 2023. № 5 (215). С. 7–11.
2. Зязюн І.А. Естетичні засади розвитку творчої особистості. Мистецтво у розвитку особистості: монографія / за ред. Н.Г. Ничкало. Чернівці: Зелена Буковина, 2006. С. 14–36.
3. Моляко В.О. Психологічна теорія творчості. *Обдарована дитина*. 2004. № 6. С. 2–9.
4. Рыбалка В.В. Психологія розвитку творчої особистості: навч. посіб. Київ: ІЗМН, 1996. 236 с.
5. Романишина Л., Зданевич Л., Миськова Н. Готовність майбутніх вихователів закладів дошкільної освіти до професійної самореалізації: акмеологічний підхід. *Молодь і ринок*. 2023. № 5 (213). С. 39–43
6. Сисоєва С.О. Основи педагогічної творчості: підручник. Київ: Міленіум, 2006. 344 с.

REFERENCES

1. Bilavych, G., Pantyuk, T., Krainyk, U. & Petrynyak, M. (2023). Interaktyvni zasoby navchannia yak chynnyk komunikatyvnoho rozvytku ditei doshkilnoho viku z osoblyvymy osvitynymi potrebamy [Interactive learning tools as a factor in the communicative development of preschool children with special educational needs]. *Youth & market*. No. 5 (215). pp. 7–11. [in Ukrainian].
2. Ziaziun, I.A. (2006). Estetychni zasady rozvytku tvorchoi osobystosti [Aesthetic principles of creative personality development]. *Art in personality development: monograph*. (Ed.) N.G. Nychkalo. Chernivtsi, pp. 14–36. [in Ukrainian].
3. Moliako, V.O. (2004). Psykholohichna teoriia [Psychological theory of creativity]. *A gifted child*. No. 6. pp. 2–9. [in Ukrainian].
4. Rybalka, V.V. (1996). Psykholohiia rozvytku tvorchoi osobystosti: navch. posib. [Psychology of creative personality development: teaching. manual]. Kyiv, 236 p. [in Ukrainian].
5. Romanyshina, L., Zdanevich, L., Myskova, N. (2023). Hotovnist maibutnikh vykhovateliv zakladiv doshkilnoi osvity do profesiinoi samorealizatsii: akmeolohichniy pidkhid [Readiness of future teachers of preschool education institutions for professional self-realization: acmeological approach]. *Youth & market*, No. 5 (213), pp. 39–43. [in Ukrainian].
6. Sysoeva, S.O. (2006). Osnovy pedahohichnoi tvorchosti: pidruchnyk [Basics of pedagogical creativity: a textbook]. Kyiv, 344 p. [in Ukrainian].

Стаття надійшла до редакції 22.08.2023

